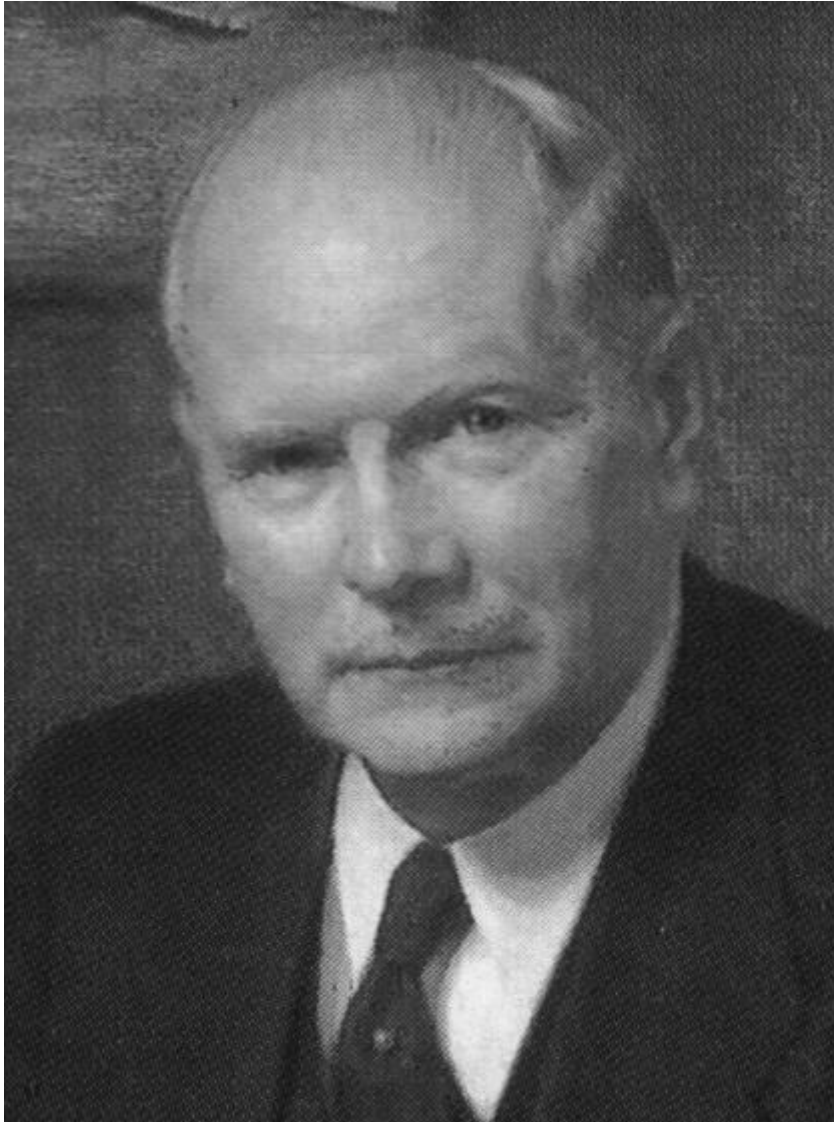

De Vereniging

Historiek

De idee om een genootschap rond de Sint-Niklaaskerk te stichten ontstond bij de Rotary Club de Gand. Gustave Magnel, De toenmalige voorzitter, was buitengewoon hoogleraar aan de Gentse Universiteit waar hij "Praktijk der berekening van gewapend beton" en "Stabiliteit van bouwwerken" gaf. Op 5 februari 1936 richtte hij een schrijven aan zijn adjunct-schatbewaarder, Philippe Caron, met het voorstel een vzw "Les Amis de l'église Saint-Nicolas" te vormen. Met Magnel's professionele achtergrond was het niet toevallig dat de vereniging bij haar stichting de stabilisatie en restauratie van de Sint-Niklaaskerk met alle mogelijke middelen wou bevorderen. Een week later werd de vzw in de vergaderzaal van de club officieel boven de doopvont gehouden. Naast Magnel en Caron werden ook architect Jean Hebbelynck, ingenieur Marcel Storer en advocaat Pierre baron Verhaegen lid.

Op 27 februari 1936 kondigde Edgar Bracq, de pastoor van de Sint-Niklaaskerk, bij de voorzitter van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (KCML) met groot genoegen het bestaan van de vzw aan. Naderhand werden vier leden van de kerkfabriek lid van de vzw: pastoor Edgar Bracq, advocaat Adhémar Vercruysse de Solart, de voorzitter, industrieel Gédéon De Reuck, de schatbewaarder, en

apotheker Joseph Vermeiren. Monumentenexperts van dienst waren advocaat Pierre baron Verhaegen en architect Amand-Robert Janssens (beiden corresponderend lid van de KCML), Jean de Breyne (lid van de Stedelijke Commissie voor Monumenten en Stadsgezichten), industrieel Maurice de Smet de Nayer (voorzitter van De Vrienden van Oud-Gent), kanunnik Gabriël Van den Gheyn (voorzitter van de Vereniging voor Geschiedenis en Oudheidkunde) en stadsarchivaris Henri Nowé.

KCML-lid architect Valentin Vaerwyck wees echter de invitatie van Magnel om lid van de vzw te worden resoluut af. De Rotary had in de pers namelijk de naam een soort maçonnieke sekte te zijn. Veeleer dan te reageren met een lezersbrief antwoordde de club met “het koesteren voor een katholieke kerk”. Dit werd evenmin positief onthaald omdat de vzw verlamd zou zijn door het internationale gedachtengoed van Rotary.

Inmiddels functioneerde de vzw goed. De leden zorgden voor een financieel engagement variërend tussen de 25 en 1000 frank per persoon/per jaar. Ze waren dan ook niet de minste: ministers, hoge magistraten, topambtenaren, kerkelijke overheid en lokale politici boden de vereniging de geloofwaardigheid die ze nodig had om vooruit te gaan.

Reeds in 1908 was een eerste bouw dossier door de KCML goedgekeurd. Een nieuwe sacristie werd opgetrokken en een restauratievoorstel van Geirnaert, architect van de kerkfabriek, en stadsarchitect Charles Van Rysselberghe goed onthaald. Tegen de Wereldtentoonstelling van 1913 was men echter niet verder geraakt dan een aanzet van de restauratie onderaan het westportaal. De daaropvolgende Wereldoorlog zorgde voor een algemene immobilisatie voor de volgende 20 jaar.

Ten gevolge van de grote oorlogsprikelen werd de Sint-Niklaaskerk samen met andere topmonumenten in 1936 beschermd en vanaf 1939 startte de Gentse aannemer Bruxelman verdere restauratiewerken die tijdens Wereldoorlog II verder liepen. Toch bleek dit naderhand een processie van Echternach. De administratieve kruisgang telde immers twaalf staties, waardoor een dossier onderweg vaak geblokkeerd werd of verdween. Ook kwam er kritiek vanwege het KCML op de “harde” restauratievisie. Ondertussen werd het kerkgebouw er niet beter van en nam de bouwfysische aftakeling verontrustende proporties aan. Magnel stelde voor om betongordels en voorspanbeton toe te passen, maar deze zouden pas door de tweede generatie Vrienden worden uitgevoerd.

Architect Adrien Bressers nam in 1955 de plaats van Janssens in als architect van de kerkfabriek en kreeg een plaatsje in de vzw. De toren en dwarsbeuk werden opgemeten en in 1960 startte Marchand met de schoringswerken van de toren. In 1963 werd dit door de Gebroeders Van de Kerkhove overgenomen en eind 1964 was de plaatsing van drie ringbalken een feit. De kruisbeuk werd vanaf 1967 aangepakt en de restauratie van het koor startte in 1974.

Na een stille periode werd de vzw door Gaston Mortier, Directeur-Generaal van Technische Diensten in Gent, nieuw leven ingeblazen. Zo zorgde hij in 1992 onder meer voor de heropening van het koor, dat 10 jaar ontoegankelijk was geweest voor het publiek. Onder het mandaat van voorzitter Jozef Ackerman, burgemeester van Oostakker en Schepen van Openbare Werken in Gent, werd het glasraam geheel, naar een ontwerp van Herman Blondeel, in de lichtbeuk van het schip geplaatst en het Flentrop-orgel (1973-1974) aangekocht.

Huidige Raad van Bestuur

Onder het mandaat van voorzitter Willy Poot werd het Flentrop-orgel in 2006 officieel aan de kerkelijke en burgerlijke overheid geschonken. Het instrument bevindt zich tegenwoordig in het hoogkoor van de Sint-Niklaaskerk. De voornoemde voorzitter kreeg in 2010 eveneens de eer het schip van de kerk feestelijk te openen voor het publiek. 50 jaar heeft men moeten wachten en sommige Gentenaren hadden het

waarschijnlijk nooit eerder gezien. Een monumentale en kleurrijke ruimte is vanaf nu beschikbaar voor de buitenwereld!

In de huidige Raad van Bestuur vormt de verscheidenheid aan expertise en creativiteit een coherente basis voor het toekomstige behoud, het beheer en de bescherming van de Sint-Niklaaskerk naar de toekomst toe. Daarenboven verkreeg de vzw een mandaat van de kerkfabriek om culturele activiteiten in het koor en het schip te bevorderen.